

Porozumienie Akademickich Centrów Transferu Technologii

**Opinia Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii
dotycząca projektu Rozporządzenia w sprawie ewaluacji jakości działalności
naukowej z 30.07.2018 roku**

30 sierpnia 2018 r.

W imieniu Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii (PACTT), składamy w ramach konsultacji społecznych następujące uwagi w związku z projektem Rozporządzenia w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej z 30.07.2018 roku.

Porozumienie Akademickich Centrów Transferu Technologii negatywnie ocenia przepisy projektu w części dotyczącej oceny działalności naukowej, odnoszącej się do kwestii bezpośrednio związanych ze wsparciem centrów transferu technologii, tj. komercjalizacji wyników badań. Proponowany system ewaluacji wyraźnie deprecjonuje, a nawet niemal pomija efekty działalności naukowej, dotyczące transferu technologii, komercjalizacji i współpracy z gospodarką. Jest to zaskakujące tym bardziej, że stoi w sprzeczności nie tylko z trendami globalnymi i rozwiązaniami stosowanymi we wszystkich krajach rozwiniętych, ale także z dotychczasowymi zapowiedziami przedstawicieli Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, deklarujących, iż w nowym systemie szkolnictwa wyższego znacząco zwiększy się znaczenie komercjalizacji wyników badań naukowych i jej wpływ na ocenę uczelni. Proponowane rozwiązanie legislacyjne będzie zniechęcać naukowców do prowadzenia działalności prowadzącej do powstawania innowacji i stanie się barierą na drodze do unowocześniania polskiej nauki i gospodarki.

Aby zachęcić środowisko akademickie do intensyfikacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a w szczególności do komercjalizacji wytworzonej wiedzy, konieczne jest **radykałne podniesienie rangi wskaźników związanych z tą działalnością**. Bez zwiększenia punktacji za uzyskane patenty, a **w szczególności za udane komercjalizacje**, nie zmobilizujemy naukowców do większej aktywności w podejmowaniu działań na rzecz tworzenia oraz transferu rozwiązań, przyczyniających się do wzrostu innowacyjności gospodarki i mających pozytywny wpływ społeczny. W proponowanych poniżej zmianach założono, że wartość poszczególnych wskaźników związanych z komercjalizacją, w tym patentami, powinna być zbliżona do wartości wskaźników dotyczących publikacji naukowych.

PACTT proponuje następujące zmiany w projekcie Rozporządzenia:

1. §7 ust. 3 projektu Rozporządzenia

Proponujemy następujące brzmienie:

*„Liczba uwzględnianych w ewaluacji udzielonych patentów na wynalazki nie może być większa niż **0,5 N** zaokrąglone w górę do liczby całkowitej.”*

Proponujemy aby liczba uwzględnianych patentów była równa N, co i tak jest wartością znacząco niższą niż liczba dla uwzględnianych publikacji, która stanowi trzykrotność parametryzowanej liczby pracowników.

2. §7 ust. 12 pkt 3) projektu Rozporządzenia:

Proponujemy następujące brzmienie:

„3) udzielone patenty na wynalazki, których tematyka jest merytorycznie związana z badaniami naukowymi prowadzonymi w podmiocie ~~w ramach tej dyscypliny, jeżeli została ona wskazana w oświadczeniu, o którym mowa w art. 265 ust. 13 ustawy.~~”

W przypadku patentów proponujemy wykreślenie odniesienia do dyscyplin naukowych ze względu na znaczącą rozbieżność pomiędzy sposobem klasyfikowania wynalazków w Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej (MKP), a dyscyplinami naukowymi określonymi w propozycji rozporządzenia w tej sprawie z dnia 31.07. br., a co za tym idzie potencjalną trudnością w połączeniu tych dwóch różnych kryteriów.

Wg MKP wynalazki dzieli się na następujące działy:

DZIAŁ A— PODSTAWOWE POTRZEBY LUDZKIE

DZIAŁ B—RÓŻNE PROCESY PRZEMYSŁOWE; TRANSPORT

DZIAŁ C— CHEMIA; METALURGIA

DZIAŁ D —WŁÓKIENICTWO; PAPIERNICTWO

DZIAŁ E —BUDOWNICTWO, GÓRNICTWO

DZIAŁ F — BUDOWA MASZYN; OŚWIETLENIE; OGRZEWANIE; UZBROJENIE; TECHNIKA MINERSKA

DZIAŁ G—FIZYKA

DZIAŁ H— ELEKTROTECHNIKA

Każdy dział zaś zawiera szczegółowe poddziedziny, a te dalsze podziały. Np. dział G. „Fizyka” składa się m.in. z poddziedziny G07 „Urządzenia kontrolne” oraz G16 „Technologie informacyjno-komunikacyjne specjalnie przystosowane do określonych obszarów zastosowania”.

Zatem opatentowany wynalazek może należeć zarówno do kilku działów MKP i dziedzin nauki. Będzie to stwarzać istotne problemy w obiektywnym i właściwym przyporządkowaniu wynalazku, zarówno na etapie wpisywania danych do systemu POLON, jak i na etapie oceny parametrycznej.

Rozumiemy, iż nowy sposób proponowanej oceny, opisany w projekcie Rozporządzenia opiera się na ocenie dyscyplin, dlatego głównym celem niniejszego komentarza jest zwrócenie uwagi na trudność z przyporządkowaniem wynalazków i przedmiotów komercjalizacji do dyscyplin naukowych, o których mowa w art. 265 ust. 13 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i zagrożenie związane z dążeniem do uproszczonego przyporządkowania poszczególnych działów Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej do dziedzin wymienionych w ww. ustawie.

Ponadto ograniczenie się do punktowania wynalazków i komercjalizacji, związanych tylko z dyscyplinami, spowoduje w praktyce wyłączenie z oceny szeregu wynalazków, które powstają w jednostkach naukowych, a nie wpisują się w dyscypliny podlegające parametryzacji w danej uczelni.

3. §8 ust. 3 projektu Rozporządzenia

Aby wyraźnie wzmocnić punktację za patenty i ustawić je na równi z publikacjami naukowymi proponujemy następującą modyfikację punktów:

- 1) polski – 70 pkt (tyle co za rozdział w monografii)
- 2) zagraniczny – EPO 200 pkt, inne kraje 140 pkt (tyle co bardzo dobre publikacje)
- 3) PL lub zagraniczny na rzecz innego podmiotu niż oceniany, w których pracownik naukowy ocenianej jednostki jest twórcą – 30 pkt

Wysiłek związany z przygotowaniem rzetelnego opisu patentowego oraz często długotrwałą dyskusją merytoryczną z ekspertem urzędu patentowego (niejednokrotnie odrębną dla tego samego wynalazku w różnych krajach), jest porównywany z przygotowaniem publikacji naukowej. Warto więc to docenić.

4. §12 ust. 1 pkt 4) projektu Rozporządzenia

Proponujemy następujące brzmienie:

*„4) komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami **dokonanej przez podmiot objęty ewaluacją oraz jego spółki celowe.**”*

Proponujemy wyraźne uwzględnienie dorobku spółek celowych. W rozdziale 6 Ustawa określa podmioty odpowiedzialne za komercjalizację wyników badań naukowych lub prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami jako:

- a) centrum transferu technologii w zakresie komercjalizacji bezpośredniej oraz
- b) spółkę celową w zakresie komercjalizacji pośredniej.

Dodatkowo Ustawa umożliwiła podmiotowi poddawanemu ewaluacji powierzenie jego spółce celowej w drodze umowy zarządzanie prawami do wyników lub do know-how w zakresie komercjalizacji bezpośredniej oraz zarządzanie infrastrukturą badawczą (art. 149 ust. 2).

Obecny par. 12 ust. 1 pkt 4) projektu Rozporządzenia, pomija wyniki uzyskane z komercjalizacji bezpośredniej przez spółkę celową, której podmiot powierzył te czynności w drodze umowy.

5. § 12 ust. 2 pkt 1) lit. a) projektu Rozporządzenia

Proponujemy następujące brzmienie:

*„a) kierownikami są osoby, o których mowa w § 7 ust. 4, **lub są kierownikami zadania w przypadku, gdy uczelnia pełni funkcję partnera projektu.**”*

Proponujemy uwzględnienie projektów realizowanych w konsorcjach naukowych, naukowo przemysłowych i międzynarodowych, w których zadania merytoryczne wykonują pracownicy w ramach danej dyscypliny naukowej.

Projekty realizowane w konsorcjach są bardzo ważnym elementem działalności naukowej, tworzą wykorzystując efekt skali i tworzą wartość dodaną. Promowanie takich wspólnych przedsięwzięć, szczególnie łączących wiele dyscyplin, jest elementem budowy trwałego systemu innowacji. Są one przejawem rzeczywistej, praktycznej współpracy na linii nauka – biznes. Brak uwzględnienia takich projektów w projekcie rozporządzenia będzie działać zniechęcająco do tworzenia konsorcjów. Z jednej strony obecna perspektywa finansowa EFRR promuje taką współpracę, z drugiej strony punktacja obejmuje tylko liderów konsorcjów, pomijając zupełnie partnerów. Problem ten dotyczy również konsorcjów międzynarodowych w projektach takich jak np. Horyzont 2020, programy strategiczne i bilateralne.

6. §12 ust. 2 pkt 2) projektu Rozporządzenia

Podobnie jak w przypadku postanowień, dotyczących oceny patentów (postanowień, o których mowa w §7 ust. 12 pkt 3) proponujemy, aby **usunąć odniesienie do dyscyplin naukowych**. Komercjalizacja, o której mowa w tym punkcie będzie dotyczyła patentów, wymienionych w §7 ust. 12 pkt 3). Powstanie więc ten sam problem powiązania klasyfikacji MKP z ocenianymi dyscyplinami naukowymi.

7. §12 ust. 2 pkt 4) projektu Rozporządzenia

Proponujemy następujące brzmienie:

*„1 pkt za każde 2 000 przychodu z tytułu komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami, **ale nie więcej niż 300 pkt.**”*

Odnosząc się do aktualnych rzeczywistych średnich przychodów z komercjalizacji, które w polskiej rzeczywistości (ale również europejskiej – jak wskazują doświadczenia sieci ASTP z którą współpracujemy) wciąż nie są wysokie, warto doceniać każdy wysiłek w tym zakresie. Pozostawienie progu kwotowego 200 tys. spowoduje, że aby uzyskać 300 maksymalnych możliwych pkt potrzebne będą transakcje o równowartości 60 mln zł, praktycznie nieosiągalne dla większości uczelni nawet w perspektywie 4 lat i całej uczelni, a nie pojedynczej dyscypliny naukowej. Tak silne powiązanie punktacji z taką wysokością przychodu sprawia również, że działalność komercjalizacyjna rozpatrywana będzie wyłącznie przez pryzmat finansowych wpływów, a nie szerzej rozumianych efektów społeczno-gospodarczych.

Istotne zmniejszenie progu kwotowego zaproponowanego w projekcie Rozporządzenia, będzie w naszej opinii krokiem w dobrą stronę i pozwoli wykazać efekty działalności komercjalizacyjnej również mniejszym uczelniom.

8. Brak uwzględnienia rezultatów działalności spółek celowych

Ponadto należy zauważyć, że wskaźniki ewaluacyjne **nie odnoszą się w ogóle do działalności spółek celowych**. Wspomniano już o tym powyżej w części dotyczącej przychodów z komercjalizacji, warto jednak podkreślić to jeszcze raz i rozważyć dołączenie wskaźników, dotyczących liczby powołanych przez spółki celowe tzw. spółek spin-off. Są one inwestycją zarówno naukowców jak i uczelni w urynkowanie efektów pracy naukowej, które należy docenić. Uwzględnienie spółek technologicznych, wywodzących się z uczelni, będzie też spójne z polityką rządu w zakresie wspierania start-upów.

Skuteczna polityka naukowo-innowacyjna państwa musi – jak każda inna polityka – tworzyć systemowe bodźce zachęcające instytucje i obywateli do określonych tą polityką zachowań. W obszarze badań naukowych i innowacji realizowanych przez publiczne uczelnie, jednym z takich kluczowych bodźców jest system ewaluacji jakości działalności naukowej oraz powiązanie wyników tej ewaluacji z wielkością publicznego finansowania uniwersyteckich badań. Prosimy zatem o rozważenie wprowadzenia do Rozporządzeniu proponowanych przez nas zmian i poprawek, służących właściwemu uwzględnieniu efektów działalności naukowej związanej z otoczeniem społeczno-gospodarczym i realizacją „trzeciej misji uczelni”.

W imieniu Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii,

Krystian Gurba

Członek Rady Koordynacyjnej PACTT

Autorzy: Gabriela Konopka-Cupiał, Krystian Gurba (CTT CITTRU, UJ, Kraków), Dorota Chybowska (CTTM, AM, Szczecin), Jacek Firlej (WCTT, PWr, Wrocław), Dorota Rabczak (CTT, WUM, Warszawa), Anna Grzegorzczak (CTWIT, UMCS, Lublin)